

Provinciale Staten van Noord-Holland
De leden van de commissie Natuur, Landbouw & Gezondheid
Dreef 3, 2012 HR Haarlem

Haarlem, september 2021

Aan de politieke fracties in de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Ten behoeve van de woordvoerders Infrastructuur & Waterstaat
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

Betreft: Position paper *“Houd ons IJsselmeergebied bevaarbaar, veilig en schoon”*

Geachte Leden van de Tweede Kamer der Statengeneraal,

In juni 2021 heeft het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland het position paper *“Houd ons IJsselmeergebied bevaarbaar, veilig en schoon”* vastgesteld en gepubliceerd. Dit paper is gericht aan uw Kamer en roept op om samen met de partijen in het veld (waterrecreatie en natuur), de betrokken provincies en het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat (I&W) tot een gestructureerde aanpak te komen ten behoeve van de waterrecreatie (doorvaarbaarheid) en de ecologische kracht van het gebied (waterkwaliteit). In deze brief vragen wij u op om het position paper te agenderen in uw commissie I&W ten einde te kunnen bepalen welke acties het ministerie van I&W kan ondernemen naar aanleiding van het paper.

Wat is het probleem?

In het position paper beschrijven opstellers drie knelpunten in het IJsselmeergebied. Het gaat om de volgende punten:

1. Veiligheid bevaarders en regionale economie in het geding;
2. Waterplantenproblematiek wordt onbeheersbaar;
3. Verslechtering waterkwaliteit.

De vertreksituatie in 2019 was uitdagend. Waterplanten dragen bij aan een toekomstbestendig ecologisch systeem en een goede waterkwaliteit, maar geven tevens overlast voor de mogelijkheden voor waterrecreatie buiten de vaargeulen. Met de toegenomen waterkwaliteit in het zuidelijke deel van het IJsselmeergebied manifesteert de overlast zich meer en leidt tot maatschappelijke en economische schade. Anno 2021 neemt de druk op het water alleen maar toe vanwege de toegenomen waterrecreatie sinds de Coronacrisis. Daarnaast stelt de Kaderrichtlijn Water hoge eisen aan de waterkwaliteit.

Het vaargebied voor de waterrecreatie wordt beperkt, de bereikbaarheid van jachthavens wordt slechter, hulpdiensten komen door de waterplanten lastiger ter plaatse en bij de kust hebben zwemmers, bezoekers en omwonenden last van de (stinkende) waterplantenresten. Ook ontstaan er onveilige situaties doordat beroeps- en recreatievaart op de Randmeren gedwongen worden om samen in de vaargeul te varen.

Bovendien maken wij ons specifiek zorgen over de kracht van het ecosysteem in een deel van het gebied. Uit onderzoek blijkt dat zowel het Gooimeer als het Eemmeer kwetsbaar zijn voor een omslag van helder waterplantenrijk water naar een troebele algenrijke toestand (zoals ca. 10 jaar geleden). Het is geen stabiel systeem. De nutriëntenbelasting is nog te hoog. De mosselen zijn sterk in aantal verminderd, waardoor het water minder wordt gefilterd. De vele waterplanten houden het systeem nu nog helder en bieden weerstand aan de omslag naar troebel water. Het ecologisch robuuster maken van beide meren is nodig om het risico op een omslag naar troebel, algenrijk water te verminderen.

Het versterken van de ecologische draagkracht van het gebied draagt tevens bij aan de mogelijkheden voor de waterrecreatie.

Wat kan er gedaan worden?

In december 2019 hebben de provincies Noord-Holland en Flevoland, het ministerie van I&W, de randmeergemeenten verenigd in de gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren, de gemeenten Almere en Hoorn en de waterrecreatiepartijen Watersportverbond, Hiswa vereniging, Sportvisserij Nederland en Toerzeilers Nederland een samenwerkingsovereenkomst getekend tijdens de landelijke waterplantenconferentie. De gemaakte afspraken lopen echter af, terwijl de uitdagingen blijven. In het position paper zijn de volgende zaken benoemd in de voorgestelde aanpak voor de komende jaren:

1. Het aanleggen van verdiepte vaargeulen is belangrijk voor de economie en de veiligheid. Zonder deze maatregelen kan de veiligheid van bevaarders niet langer worden gegarandeerd en neemt het risico op ongelukken en schadeclaims bij Rijkswaterstaat toe. Wij vragen het Rijk hiervoor eenmalig €66,7 miljoen te reserveren op het budget van het ministerie van I&W, om in totaal 27,8 kilometer aan vaarwegen te verbreden en te verdiepen.
2. Omdat het vaargebied voor waterrecreatie zodanig is beperkt als gevolg van de waterplantengroei op rijkswater, is betrokkenheid van het Rijk nodig. Daarom vragen wij het ministerie I&W jaarlijks €1 miljoen te reserveren op de begroting ter bekostiging van beheerwerkzaamheden voor het maaien van waterplanten. Het beheer wordt uitgevoerd door bestaande samenwerkingen van de betrokken gemeenten, stichtingen uit de watersport en de beroepsvisserij uit het gebied. Het IJsselmeergebied is hierin zelfredzaam, maar vraagt een uitvoeringsbudget en een omgevingsmanager verantwoordelijk voor waterrecreatie bij Rijkswaterstaat. Parallel hieraan zou onderzoek gedaan kunnen worden naar andere methoden om de overlast te verminderen.
3. Om het tij te keren is grootschalig ingrijpen in de waterinfrastructuur noodzakelijk, om meer ondieptes te maken voor een robuuster watersysteem. Door het materiaal te halen waar verdiepingen voor waterrecreatie nodig zijn, is ook de economie gediend. Een programma hiervoor is er, in de vorm van de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW). Nodig is een brede verkenning voor een project in het Gooimeer/Eemdelta en financiering voor de uitvoering. Die wordt geraamd op €50-€75 miljoen (uiterlijk 2030), op te nemen op de begrotingen van de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en I&W. Onderdeel van de verkenning is het verminderen van de nutriënten vanuit de Eem en het nemen van inrichtingsmaatregelen ten behoeve van de (meer natuurlijke) overgang van land naar water.

Wat vragen wij uw fracties?

Langs deze weg verzoeken wij u om het position paper te agenderen in uw Kamercommissie I&W en te betrekken bij de kabinetsformatie ten einde te kunnen bepalen welke acties het ministerie van I&W welke acties het ministerie van I&W kan ondernemen naar aanleiding van het paper. Specifiek vragen wij u om aandacht te besteden aan de 3 in deze brief genoemde oplossingsrichtingen. Daarnaast vragen wij u om inzake de PAGW overleg te voeren met uw collega's van de Kamercommissie LNV.

Wij hopen op een constructieve dialoog over de knelpunten in het IJsselmeergebied en uw steun om te komen tot een structurele aanpak ter bevordering van de veiligheid, waterkwaliteit en waterrecreatie.

Bijlagen:

- Position Paper "*Houd ons IJsselmeergebied bevaarbaar, veilig en schoon*";
- Samenwerkingsovereenkomst waterplanten in het zuidelijk IJsselmeergebied.

Een kopie van deze brief is verzonden naar Provinciale Staten en gemeenteraden van omliggende provincies respectievelijk gemeenten.

Met vriendelijke groet,
Namens de commissie Natuur, Landbouw & Gezondheid,

Bas de Wit (VVD)
witb@noord-holland.nl
06-37134127

De heer Van Tiggelen (PVV)
tiggelenr@noord-holland.nl

Mevrouw Gonggrijp (D66)
Linde.gonggrijp@noord-holland.nl
06-52085232

De heer Klein (Christen Unie)
kleinm@noord-holland.nl
06-43524469

Mevrouw Jellema (PvdA)
jellemaa@noord-holland.nl
06-12416056

De heer Cardol (GroenLinks)
cardolm@noord-holland.nl
06-51124195

Mevrouw Dekker (CDA)
dekkerd@noord-holland.nl
06-42198422

De heer Kohler (JA21)
kohlerg@noord-holland.nl